Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: M. Emin Kantürk
İdarehanesi: Nuruosmaniye Caddesi No. 54 — İstanbul
Tel: 23300

1 OCAK 1952 Salı
Sayı: 21

İşçi Hakkı

SİYASÎ MÜSTAKİL GAZETE

YENİ YILI BÜTÜN OKURLARIMIZA VE TÜRK MİLLETİNE KUTLAR SAADETLER DİLERİZ

—İŞÇİ HAKKI —

Şimdilik her ayın 1 inde ve 15 inde çıkar
Başyazarı: Kemal SÜLKER
Yıl: 1 — Fiyatı 10 Kuruş

Her yıl kırk bin veremlinin ölmesine tek sebeb şu: İktisadî Sefalet!

Hayat pahalılığını karşılayacak mütehavvil ücret esası konulmalı

Dava veremlilere yatak, ölülere toprak bulma davası değil, sağlam vatandaşların veremi olmasını önlemektir

Verem hastalığı işçilerimizi, fakir halkımızı kırıp geçiriyor. Verem gecekondular mahallelerinde, işçi muhitlerinde, bakımsız köylerimizde sülün gibi delikanlıları yere çalıyor. Hattâ bir hesaba göre her gün her 13 dakikada bir, vatandaşlarımızdan birini verem hastalığından toprağa veriyoruz.

Şehrimiz hastahanelerinde veremlilere ayrılan yatak miktarı 1832 dir. Hepsi de doludur. İşçi sigortaları kurumunun cumartesi günü açtığı 100 yataklı Süreyyapaşa Verem pavyonu tamamen dolmuş gibidir.

Sağlık Bakanlığı yeni veremlilere yeni yatak bulamamaktadır. 1945 yılında sıraya girerek yatak bekliyen veremlilere hâlâ sıra gelecektir. Yatak sırası gelmeden ölüm sırası gelenlerin sayıları bir hayli kabarık olsa gerektir. Ya ölüm sırasını, yahut yatak sırasını bekliyen ve mütemadiyen mikrop saçan veremliler her fabrikada, her mahallede, her tramvayda, her otobüste bulunabilir. Bu, verem emüsait olanların bu hastalığa daha süratle tutulmalarına sebep olmaktadır.

İstanbul Üniversitesi sabık rektörü, Verem Savaş Derneği Genel Başkanı Ord. Prof. Dr. Tevfik Sağlam veremin tahribatı hakkında şunları bildirmektedir.

«— Bir memleketin veremden ne derece musab olduğu, senede yüz bin nüfusa düşen ölüm nisbetiyle ölçülür. Türkiyede veremden ölüm, yüz binde 213 tür. Bunu diğer memleketlerdeki ölüm nisbetiyle karşılaştırırsak, ne durumda olduğumuzu daha iyi anlarız. Gerçekte, uzun zamandanberi verem savaşını kurmuş olan memleketlerde, bu nisbet, çok düşüktür. Meselâ Danimarkada 13, Amerikada 28, Fransada 57 dir.

Bugün, bir çok memleketler için verem, artık bir mesele olmaktan çıkmış, büsbütün ortadan kalkmağa yüz tutmuştur.

Türkiyede verem yüzünden, senede; beş bin iş senesi ve bunun mukabili iki milyar Türk lirası kaybolmaktadır. Yalnız İstanbul için, senede, elli bin iş senesi ve iki yüz milyon Türk lirası zayi olmaktadır.»

Veremden kurtulmak için tek çare; vatandaşın iktisadî sefaletten kurtulması, her türlü gıdadan ihtiyacı kadar faydalanması, sıhhî bir eve sahip olması, çalıştığı yerde her türlü sıhhî koruyucu tedbirlerin alınmış bulunması lâzımdır. Veremden kurtulmamız isteniyorsa hayat endeksine uygun mütehavvil bir ücret politikası lâzımdır. İşçiler sekiz saatten fazla çalıştırılmamalıdır. Bir an evvel ucuz evler mahalleleri kurulmalıdır. İşçi çocukları için bakım evleri meydana getirilmelidir.

✶

Kırk bin şehidin ruhuna senede bir hafta Mevlûd okumayı an'aneleştirdik ve adını da «Verem Savaş haftası» koyduk. Avrupaî afişler, al Amerikan istatistikler, radyo nutukları, salon konferansları bu haftanın savaş silâhalrıdır. Ve bu silâhlar sözde yetkili ve bilgili muharipler tarafından kullanılıyor. Gazaları mübarek olsun!

Senede kırk bin ölü verdiğimiz meydan muharebelerinin «Niçin yeniliyoruz» gerekçesi sokaklarda afiş olmuş kan kusuyor, radyo antenlerinde kısık veremli öksürüğü gibi hıçkırıyor, saçlarını ilim kürsülerinde ağartmış yetkililerin gırtlakların da balgamlaşıyor, ciğerlerimizde cenk havalariyle tepiniyor. Bütün gayretlerimiz: Yaralılarımıza yatak, ölülerimize toprak!

Bu nasıl harp gücüdür? «Veremden önce« bir kenara bırakılmış top yekûn seferberlik parolası: «Veremden sonra» ölmüş.

Doktorlar: «Bize hastahaneler verin ve on bin yatak, o Alman koh virgülünün ganburunu düzeltmez-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Harem Selâmlık Usûlüne Dönüş

İşçiler eşleriyle sinemaya gidemiyeceklermiş

Değirmisaz, (Özel) — G.L.İ. Değirmisaz işletmesinde evvelce aileli işçi ve memurlar, birlikte kardeşçesine sinemaya gidip ahenk ve huzur içinde filmi takip ederlerdi. Mıntakamıza tâyin edilen yeni Başmühendis bu usulü zihniyetine uygun bulmıyarak değiştirdi. Aileli işçi ve memurların birlikte sinemaya gelmelerini bir emirle yasak etti. Bu hal

(Devamı 3 üncü sayfada)

Besiktaş Maliye Kırtasiye Deposu

İşçiler güç duruma düştü

BASIN TEKNİSYENLERİ SENDİKASI BAŞKANI ŞİKÂYETLERİNİ BELİRTİYOR

(Yazısı 3 üncü sayfada)

Otomobil saltanatı devam ediyor!..

Tavşanlı (Özel) — Tunçbilek mıntakasında garp linyitleri işletmesinin kamyon ve De Sota gibi taşıt vasıtalarını memurlar, hususî eğlenceleri için kullanmaktadır. Hattâ şoför ehliyeti olmıyan kimseler de direksiyon başına geçmektedir. Dikkati çekeriz.

(M. Y.)

İşçi ücretlerine zam yapmıyan Tunçbilek işletmesi havuz için otuz bin lira sarfediyor

İşçiler lüksten vazgeçilmesini istiyorlar

Tavşanlı (Özel) — Garp Linyitleri İşletmesi İşçileri Sendikası bir müddet evvel ücretlere zam yapılması için teşebbüse geçmişti. Fakat idare «İşletmenin sosyal yardımları fazladır, zam yapamayız» demişti.

Fakat işletme Tunçbilekte memur lokalinin altına 30 bin lira sarfederek bir yüzme havuzu in-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Aleko Dulo işçilerine yüzde 40 zam

Debağ İşçileri Sendikası bir ihtilâfı kazandı

Debağ ve Deri İşçileri Sendikasının Aleko Dula kösele fabrikasındaki işçi ücretlerine zam yapılması için toplulukla iş ihtilâfı çıkarmıştı. İl hakem kurulunun bir miktar zam yapıl-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Son Telgraf

Bu tarafsız sabah gazetesi bugünden itibaren işçi meselelerine ve haberlerine geniş ölçüde yer vermeğe başlamıştır. Tavsiye ederiz.

Muhtelif iş kollarında kurulan federasyonlar

Debağ ve Deri İşçileri, Tekel Sendikaları ile Demir ve Madenî eşya İşçileri de Federasyon kuruyor

Türkiye Tekstil ve Öreme Sanayii İşçileri Federasyonu, üç Aralık 951 gününde resmen kurul-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Kömür işçilerinin çeşitli dertleri

Hasta işçiler yatak bulamıyor

Kuruçeşme Halk Kömürleri Boşaltma İşçileri Sendikası üyeleri ücretlerinin azlığından şikâyet etmekte ve şöyle demektedirler:

«— Biz iş verensiz işçiler müşkül durumdayız. Belediye tâyin ettiği 125 kuruşluk târifeyi kamyon şoförleri veya kamyon sahipleri tanımıyor. Yükleme, boşaltma işinde 125 kuruş almamız lâ-

(Devamı 3 üncü sayfada)

DARILMACA YOK

Birisi: Vardır diyor, öbürü: Yoktur. Var diyen: Tedavüldeki para miktarı bir buçuk milyarı buldu, altunun gramı 405 kuruşken 550 oldu ve bunun için de fiyatlar durmadan yükseliyor, vardır. Öbürü: İş hacmimiz genişlediği için emisyon bir buçuk milyarı buldu, altuna gelince köylümüz fazla kazanıyor, altun topluyor. Yoktur. Bu var veya yok olan nedir biliyor musunuz? Enflâsyon. Görenler görmiyenlere göstersin!

★

Taş kömür fiyatları yüde yüz arttı. Kömür istihsali yüzde altmış arttı, Fransaya kömür ihraç ediyoruz. Tabiî kömür işçilerinin sayısı da arttı. Eh diyorsunuz. işçi ücretleri de elbet artmıştır. Bu maden işçilerinin eline ne geçiyormuş biliyor musunuz? 939 danberi ayda yalnız otuz dokuz lira..

✶

Topkapıdaki General Elektrik Ampul fabrikası S. O. S çekiyor, kapanacakmış, malını satamıyormuş! ve arkasından ilâve ediyor: Gümrüklere tahdit koymalı! Peki ama efendi! Ampul olarak teşrif ettiğiniz zaman «gümrüklerini-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Bir nokta, iki nokta, üç nokta

Bize Göre:

Tarım işçileri ve değişen şartlar

Yazan: Münip KOÇOĞLU

Çukurovadan Ege kıyılarına, Uludağdan Toros eteklerine kadar on bir vilâyet, altı milyon nüfus, iki yüz bin metrekarelik toprak, şehri, kasabası, köyü, altı bin traktör, bir o kadar döv me, biçme, on binden fazla motörlü nakil vasıtası, yüzlerle taş kırma, yol açma ve sulama makineleriyle «pamuğa» saldırıyor. Bütün garbî Anadolu pamuk har binin meydan muharebesini veriyor. Tütün, incir, üzüm çoktan ikinci plâna geçmiştir.

Pamuk; buğday ve tütün değildir. Teknik işidir. Motör sesin den ve petrol kokusundan hazzediyor. Tütün dönümle, pamuk ki lometreyle ölçülüyor, küçük arazide yeşermiyor, geniş çiftlikler ve Menderesler istiyor.

Parola: Herşey ziraat için! Sanayi devrimi devriliyor, «Ziraat sanayii» haline gelmek zorunda. Çoktan «Teşviki sanayi» tarih ol du. Toprak vergi muafiyetleriyle küreleniyor. Bankalar plâsmanla rını toprağa çevirdiler. Sermaye oraya akıyor, emek onun esiri, makine onun kölesi.

İktısadî hayatımızı kökünden değiştiren bu olayların yanında sosyal bünyemizde neler oluyor acaba?. Karasapandan makineye,

(Devamı 3 üncü sayfada)

Sendikalar hakkında umumî bilgiler

Sendika kelimesinin aslı - Sendikanın mânası - Sendikaların doğuşu ve mütalealar

Giriş :

Asrımızın belli başlı teşkilâtından biri olan «sendika», memleketimiz için henüz kuruluş halindedir. Bu bakımdan sendika meseleleri etrafında geniş bir yayın ve geniş bir tecrübe hayatı mevcut değildir. Bu sahadaki yayınların azlığı tenkit edilebilirse de asıl tenkidi gereken nokta işçilere sendika kurma hürriyetinin uzun müddet tanınmamış olmasıdır. Zira bir zamanlar Türk işçisinin kullandığı sendika kurma hürriyeti 913 kânunusani tarihinde işçi sınıfının elinden alınmıştır. Bu hakka yeniden kavuşması cemiyetlerde kanunun 940 te değiştirilmesinden sonra olmuştur. Fakat birdenbire hızdurdurulmuş ve 50018 sayılı kanunla bu işçi hareketlerine yeni bir veçhe verilmiştir.

Biz bu etüdümüzde «Sendika» hakkında umumî bilgileri vereceğiz. Bu arada sendikanın doğuşu, mahiyeti, karakteri nevileri anlatılacak, sendika doktrinleri üzerinde durulacaktır. Eserin ikinci bölümünde belli başlı sendika tipleri incelenecektir. Bu arada Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya ve Birleşik Amerika sendikaları hakkında da bilgi verilecektir.

Eserin Türk işçilerine faydalı olması için en açık şekilde ve sade bir dille yazılmasına bilhassa önem verilmiştir.

İcabında yabancı dil bilenlere de daha geniş tetkik imkânları verebilmek için faydalandığımız eserler de sırası geldikçe gösterilmiştir.

K. K.

YAZAN
Kemal KARPAT
(Avukat)
Nevyork Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden

Umum Sendika Meseleleri:

Bazı hukukî müesseselerin yalnız bir memleketi alâkadar etmesine mukabil öyle meseleler vardır ki birçok memleketleri alâkadar eder. Bir ihtiyacın karşılığı olarak doğan ve devlet içinde yer alan umumî mahiyetteki bu gibi müesseseler her memleketin karakterine, maddî ve mânevî şartlarına göre değişir. Bununla beraber bazı dış görünüşlerinden sarfınazar edilirse bu meselelere birkaç ana prensibin hâkim oldu ğu derhal anlaşılır. Sendika bir çok memleketleri ilgilendiren meselelerin en bariz misalini teşkil eder. Otoriter veya liberal, korporatif veya endividüalist memleketlerde olsun sendika onu doğuran, ihtiyaçlara sadık kalarak benliğini muhafazaya gayret etmiştir.

Sendika kelimesinin aslı ve mânası:

Sendika kelimesi Yunancadır. Aslı «Syndakos» dur. Ve kanun koruyucusu ve devletin temsilcisi mânasına gelir. Yunancada «Sun» ve «diki» den terekküp edip birinci kısmı «ye» mânasına ikinci kısmı ise «dâva» mânasına gelmekteydi (1). Romada bu kelime muhafaza edilmiş ve «Urbis Magister defensor civitalis» e «Syndicus» adı verilmişti. Vazifesi âmmenin malî menfaatlerini korumaktı. Ortaçağda âmme emlâkini idare edenlere veya âm me iktidarını ellerinde bulundu ranlara Sindici veya Sindacı denilmekteydi. Korporasyon devrin de korporasyon başkanına hep bu ad verildi. Kelimenin «Sind caria, sindacatura, sindacazione» gi bi müteradifleri vardır. Hepsi de kuvvetin kontrol edilmesi, topluluğun menfaatinin korunması mânasına gelir. Sendika hemen hemen bugün bütün memleketler de işçi teşekküllerine verilen bir isimdir. Fakat mevzuumuzu teşkil eden sendikalar her zaman ay nı kelime ile anılmazlar. Meselâ İngilterede sendikalara «Trades union», Almanyada ise «Gewerckshaf» denir. Memleketimizde kanunun ve işçilerin kullandığı tâbir Fransızca kanaliyle bize intikal eden «sendika» dır.

Sendikalizm ile ifade edilmek istenilen şey ise, sendikaya taallûk eden nazariyelerdir. Memleketimizde sendika üyesine sendikacı veya sendikalist denmektedir.

(1) — Nouveau Petit Larousse. 400 cü baskı, Paris 1946.

Sendikanın târifi:

Sendika neye derler? Bu soruyu geniş ölçüde izaha çalışalım:

Hemen şunu belirtelim ki «sendika» nın târifi çeşitli şekillerde yapılmıştır. Bununla beraber muhtelif târiflerde dahi müşterek noktalar vardır. Bir târife göre sendika aynı veya alâkalı mesleklerde çalışanların meslekî menfaatlerini korumak gayesiyle meydana getirdikleri bir teşekküldür. (1). Fransız sendikacılığının temel taşını teşkil eden Amiens şartı, sendikayı «yarının sosyalist medeniyetinin ana hücresi» diye târif eder. Faşizm ise sendikayı «işçi sınıfının millî ve ahlâkî terbiyesi için bir organ» telâkki eder. Bu son iki oportürist tarifi bitaraf bırakacak olursak müşahhas ve realist bir tarif olarak şunu verebiliriz:

Sendika işçi veya işverenin ekonomik ve sosyal menfaatlerini temsil ve müdafaa gayesiyle meydana getirilen müstakar bir teşekküldür (2).

Her ne olursa olsun klâsik mâ na sendikanın bir kaç ana karakteri vardır.

Bunları şöyle sıralayabiliriz:

a. Aynı meslekte veya alâkalı meslekte çalışmak. Buradan anlaşılması gereken nokta sendikaya kimin dahil olacağıdır. Binaenaleyh herhangi bir kaç şahsın bir araya gelerek bir sendika kurmalarına imkân yoktur. Onlardan aranılan objektif şart bir meslekte çalışmaktır. Aynı meslekte çalışanlar ve ayrı iş yerlerinde bulunanlar da aynı sendikaya dahil olabilirler. Meselâ bir ayakkabı fabrikasında çalışanlar, sırf ayakkabı pençesile veya dericilikle iştigal edenlerle aynı sendikaya girebilirler. Sendika kurmak yalnız işçilere münhasır değildir. «Patron» veya İtalyan kanununun «Datori di lavorösuna» aynen tekabül eden işverenler de sendika kurabilirler.

b. Sendika ancak iktisadî hukukî ve meslekî menfaatleri koruyabilir. Bu menfaatlar iş ve işçi hayatına taallûk edip çalışma şartlarının düzenlenmesini ve işçilerin her türlü ekonomik menfaatlarının sağlanmasını gaye edinir. Binaenaleyh iş ve işçi hayatiyle alâkası bulunmayan işçi menfaatlarını ilgilendirmiyen mevzular sendikanın haricinde kalır.

c. Sendikaya girmek ve çıkmak serbesttir. Hiçbir şahıs sendikaya girmek veya çıkmak için zorlanamaz.

d. İşçi ve iş veren sendikaları ayrıdır. Birleştirilmeleri ancak totaliter rejimlerde görülür.

Bu bakımdan İşçi sendikalarında işverenler ve işveren sendikalarında işverenler ve işveren mevkiinde bulunanlar yer alamazlar.

Sendikaların Doğuşu:

Eski çağlardaki korporasyonları sendikanın menşei olarak telâkki etmek hatadır. Her ne kadar orta çağ korporasyonu teş kilât itibariyle aynı meslekte çalışanları ihtiva ederse de bu teşkilâtı ayrı bir bölümde iş hayatının tarihî devirlerini incelemek için gözden geçirmek faydalı olacaktır.

(1) Hüseyin Nail Kubalı — Anayasa Hukuku 1942 İstanbul.
(2) François Perroux — Syndicalisme et capitalisme Paris 1938 Sa. 3.

(Devamı gelecek sayıda)

Köyden mektup:

İnabeli Hoconın doktor düşmanlığı ve bir hasta

Paçalarımı sıvayarak hayli yollar aştım. Ve nihayet gübre kokan, pislik yüzen köye ulaştım. Sokak kapısından sonra oda kapısını itince ocak başında bir yatağı serili buldum. İçerisinde hasta var. Daha önceki yelişimde sapasağlam dolaşan kız, şimdi bu yatakta idi. O zaman bana «hoş geldin» demişti. Çorapsız ayağına geçirdiği postallarını şıpırdatarak koca bakraçlarla su getirip «soğuk su getirdim. İçmez misiniz?» diye ikramda bulunmuştu. Annesigil «artık elimizi aldı» diye seviniyorlardı. Bu defa evi bir sessizlik kaplamıştı. Hepsi keder içinde idi. Hasta hiç konuşmuyor, sırt üstü yatıyordu. Gözleri kova gibi içine çekilmiş, kaşları tavan saçağı gibi ileri fırlamış; gözlerini gölgeliyordu. Dudaklarının kanı çekilmiş, avurtları içine çökmüş, sanki bütün kemikleri irileşmişti.

Yanına sokuldum, «Neren ağrıyor, Emine?» dedim. Kirpikleri oynuyordu. Gözleri bir noktaya takılmış bakıyordu. Eliyle -bir aralık- «susun!» diye işaret etti. Nabzına bakmak için bileğini tuttum. Ateş gibi yanıyordu. İki bileğinde de iplik bağlıydı. Annesine sordum:

«— Bu plikler ne?»

«— Isıtma ipliği bağlattuh»...

«— Bu çocuğu sıtma mı tutuyor?».

«— Ya! Hem de çatır çatır.»

«— Bu sıtma değil. Mühim bir hastalık. Hemen doktora yetiştirmek lâzım.»

«— Öyle emme... Bobası yemin etti ki garılardan biri hasta olunca tohtura götürmeyeceğine... Neyderük ya?»

«— Niçin yemin etmiş?»

«— Nemehram mış ta...»

«— Peki, siz şimdiye kadar hasta olmadınız mı?»

«— Ben hasta olduydum da. O zaman yeminnü döğüldü. Senin ağnıyacağın şimdi inabelendi. Sahal burahtı da, Dünyadan el ayah çehti. «Sizin günahınızı da ben alamam» diyo.»

Çocuğu ata bindirdiğimiz zaman başını tutamıyor, bir tarafa bırakıyordu. Arkadan sıkıca bağladım. Şehirde muayene ettirmeğe muvaffak olduğum zaman doktor:

«— Tifo, dedi. Hastahanede yatacak.»

Mehmet TOKATLI

İşçi gözüyle:

Maden işçileri dert yanıyor

İş kanununun 77 Md. sine göre işletme ve işçiler arasında toplulukla iş ihtilâfında güya zam aldık, çoluk çocuklarımızı sevindirdik.

Kışlık bütçelerimizin seviyesini verilen zamma uydurduk. Fakat yıllarca haklarından mahrum bırakılan biz bakır işçisi halâ Etibankın iş kanununun 77 Md. sini yere vuran yıldırım emirlerini seyretmekle meşgulüz.

Bakır işçisi tabiatın binbir zorluklariyle mücadele ederek bir parça kuru ekmek için gurbete çıkan ve gurbette memleketine 15 milyon kazanç temin ettikten sonra çoluk çocuğuna dönerken yolda merkezin emri ile elindeki ekmeğinin alınışını görünce, kalbinin güvenli vuruşunu Ankaraya uydurarak altı kişilik sendika ve işçi temsilcilerini açık hakikatler ve haklı gayeleri için merkeze gönderdiler.

Başlarında milletvekilleri olduğu halde ilgili yerlere müracaatlar edilirken ve «Haklısınız» diye daireden daireye dolaştırılırken 14 Mayıstan önce işçileri 6 oka taptırmak istiyen ve bugün merkezden işçilerin ıstırabını seyredenin yanına düştüler ve kovuldular. Onlar kürek elinde Türk işçisinin timsali işçi heykelinin üzerinde kurulan binadan yalnız 14 Mayısta kovalıyanın peşine teneke vurdukları için kovuldular. O, temsilcilerimizi zam verilince sevinen bizlerin yanında dolaşırken aldatıldınız!.. Ne zam!... Ne hak!... diye kulaklarımıza fısıldadığını isbat etmek için kovdu.

Dahası var... Nereden kovulmadık?... İşletmeler Bakanı bu kovulmanın başlangıç kahramanıdır. Biz bütün çektiklerimizin intikamını 14 Mayıs inkılâbında aldık, fakat onlar çok geçmeden bu gün iki bin işçinin intikamını almış durumdadırlar. İki bin işçiyi temsil eden heyet yirmi gün hükûmet koridorlarında verilen hakka güvenerek dolaştırıldıktan sonra sayın milletvekilleri vasıtasile Başbakanlıktan alınan «Tahakkuk etmiştir» vaadi ile geri döndüler, fakat hâlâ Çalışma Bakanlığından yapılan müracaattan netice alınmadığına şahit olduk.

Bu müracaatımız da tevzi edildikten sonra devrolunan ve geri alınan zammın bizlere iadesi istenmekte idi. Fakat netice alamadık. Tekrar Başbakana ve yardımcısına telle müracaat ettik. Yine netice alınmadı. Üzüntümüz büyüktür.

Maden Sendikası başkanı
Rıza Bakoğlu

İşçiler, Millet vekillerine mühim isteklerinden bir kısmını bildirdi

İşçiler yaptıracakları evleri bedelini biriktirmekten âcizdir, mesken politikası değiştirilmeli

İstanbul milletvekilleri yaz tatili devresinde mülhak kazalarda tetkik gezileri yapmışlardı. Milletvekilleri bu tetkikler sonunda bir rapor neşretmişlerdir. Bu raporda «İşçi meseleleri» başlığı altında 15 umumî, 9 da hususî mesele tesbit edilmiştir. Bunların bir kısmını bildiriyoruz:

Her işçinin ve iş yerinin İş Kanunu şümulüne girmesi.

Hazırlanmakta olan Grev Kanunu işçiyi tatmin etmemektedir. Bunun yeniden tetkiki.

Bu arada tasarıda önce mecburî uzlaştırma için teklif edilen 40 günlük müddetle grev ilânından evvel haber verme müddeti olarak kabul olunan 35 gün çok görülmekte ve hem bunlar ve hem de işverene tanınan lokavt hakkının grev yapacak işçiyi bu teşebbüse geçmeği önlemek için konduğu ileri sürülmektedir.

İşçi kooperatifleri vasıtasiyle yaptıracağı ev için Hükûmet ve Belediyeden arsa temin edecek olan kanunun bir an evvel çıkarılması.

İşçiler yaptıracakları ev bedelinin % 25 ini verirlerse sigortanın açacağı krediden faydalanabilecekler. İşçinin para biriktirmesi mümkün olmadığından evlerin sigortaca yapılarak bütün bedelinin taksitle alınması.

Ankarada bir çalışma konferansı vadedildiği halde toplanmamıştır. Bunun bir an evvel toplanması ve işçi meselelerinin bir arada tetkiki.

İş yerlerinde birbirine benzemiyen iç yönetmelikler tatbik ediliyor. Bütün iş yerlerinde müşterek hükümleri havi bir yönetmelik hazırlanarak bunun tatbiki.

İş kanunu bugünkü ihtiyaçlara ve şartlara cevap veremiyor. Bu kanunla işçi hakları korunamıyor ve hüsnüniyet sahibi olmayan bazı işverenler kanunun sakat taraflarından faydalanarak işçi haklarını çiğniyorlar. Yeni bir zihniyet altında yeni bir İş Kanunu lâzımdır.

Asgarî ücretin kanunda tesbit edilmesi.

İş mahkemeleri verimsiz çalışıyor ve işçi haklarını koruyamıyor.

Sigorta Genel Kurulunda İşçi Mümessilleri ancak iki tanedir ve daima ekalliyettedir. Mevzu işçiye ait olduğuna göre bu mümessillerin mevcut üyenin yarısına çıkarılması

İş ihtilâflarının müzakeresinde Sendika mümessillerinin de hazır bulunması.

İşsizlik karşısında sigorta yoktur. Bu sigorta usulünün de tetkik edilerek tesisi.

Beşiktaş Deposu

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

Basın Teknisyenleri Sendikası başkanı İbrahim Bilge, gazetemize şu şikâyette bulunmuştur:

«— Beşiktaş Maliye Kırtasiye deposu işçilerinden, Beşiktaş İşç sigortaları dispanserine giden üye arkadaşlarımız, ora doktorları tarafından geç muayene edilmekte, usulen kendilerine verilmesi icap eden (çalışabilir) kâğıdı da verilmemektedir. Kendilerinden büyük bir feragatle işçi arkadaşlara yardım beklediğimiz sigorta doktorlarının ve alâkalı müdürlüğün ehemmiyetle nazarı dikkatini çekeriz.

Ayrıca, Beşiktaş Maliye Kırtasiye Deposu Müdürlüğü, iş yerinde yayınladığı bir tamimle hasta arkadaşların işbaşı yaptıkları zaman vizit kâğıdı istemelerini bildirmiştir. Bilâhare hastalık haberi veren işçilere vizit kâğıdı verilmemektedir. Bu şekilde öğleye kadarki yarım yevmiyesinden olan hasta arkadaş, herhangi bir muamele veya hastahaneye sevk sebebiyle saat 1.30 da iş yerine gelirse akşama kadar da çalışmasına mâni olunmaktadır. Ellerine geçen az bir para ile esasen zor geçinen bu arkadaşların yevmiyelerinden edilmeleri, devletin sağladığı sosyal yardım nizamlarına ve onun müeyyidelerine aykırıdır. Kaldı ki bu hal mezkûr iş yerinin dahilî talimatnamesi hükümlerine de aykırıdır.»

Muhtelif iş kollarında kurulan Federasyonlar

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

muştur. Kısaltılmış adı Teksif olan Federasyonun kurulması şerefine Cumartesi günü akşamı Kazablanka salonunda çok alâka uyandıran bir eğlence tertip edilmiştir.

Toleyis'ten ve Taşıt İşçilerinin kurduğu Tif'ten sonra teşekkül eden üçüncü Federasyon kısa zamanda büyük gayretler göstermek için mühim bir çalışma programı hazırlamıştır.

Diğer taraftan Türkiye Tekel İşçi Sendikaları da bir Federasyon kurmağa karar vermiş ve bu hususta bir protokol imza etmişlerdir.

Şehrimizde mevcut Debağ, Deri Ayakkabı, Beykoz Deri ve Kundura ve Lâstik Kauçuk İşçileri Sendikaları da müştereken bir Federasyon kurmak yolundadır. Debağ ve Deri İşçileri Sendikası başkanı Rahim Mumcularla, Ayakkabı İşçileri Sendikası başkanı Nef'i Yılancı Federasyonun ilk hazırlıklariyle meşgul olmağa başlamışlardır. Lâstik ve Kauçuk Sanayii İşçileri Sendikası Başkanı Nevzat Akdeniz de Federasyona katılma zaruretini belirtmiş ve temaslara başlamıştır. Beykoz Deri ve Kundura işçilerinin bu hususta ne düşündüğünü öğrenmek için mezkûr sendikaya bir yazı gönderilmiştir.

Demir ve Madenî Eşya İşçileri Sendikası da Federasyon teşkili için Liman ve Dok İşçileri Sendikası ile müzakerelere başlamıştır.

TEŞEKKÜR

Müptelâ olduğum emoroit hastalığımı ameliyatla tedavi eden İşçi Sigortaları hastahanesi operatör Hüsnü Doğancı ve Ziya Evenle doktor Hüsnü Vuran ve doktor Halit Turana alenen teşekkür ederim.

Millî Eğitim Basımevinde
Mürettip Sabri Şenkartal

Tarım işçileri ve değişen şartlar

(2 inci sahfadan devam)

kağnıdan kamyona, dönümden hektara, Bor pazarından İzmir borsasına, intikal eden istihsal şartlariyle, müstahsil kuvvetler arasındaki münasebetlerde ne gibi değişiklikler olmaktadır.

Büyük sermayenin makineyle izdivacından doğan topraksızlara yarıcılar da katılarak bir tarım elçileri ve dayılar denilen kırbaçlı muhakkak. Yersiz, yurtsuz ve teşkilâtsız binlerle toprak adamı sağa sola koşuşup duruyorlar. İşçi elçileri ve dayılar denilen kırbaçlı esircibaşıların kâr ve hevesleriyle ayarlanan toprak işçiliği «ücret» karaborsasının korkunç çarklarında ezilmektedir. Tarım işçileri sendikalarının hali malûm: İmkânsızlık ve yetkisizlik içinde kıvranıyorlar. İş ve işçi Bulma kurullarının bu bölgelerdeki durumu acınacak haldedir.

Devlet Başkanı 21 Ekim nutkunda: «İstihsal şartları toprak altı ve toprak üstü servetlerini daha şiddetle sömürürken, müstahsil kuvvetler bakımından sosyal ve hukukî yeni meselelerle karşılaşıyoruz» diyor. Bunun mânası muhakkak ki yalnız tarım işçileri kanununun çıkması değildir; daha geniş, daha radikal, sosyal adalete daha yakın, tarım emekçilerinin haysiyetlerini daha çok koruyucu tedbirlerin, kanun ve kararnamelerin bir an evvel hazırlanıp onaylanmasıdır. Tarım işçileri kanun tasarısı ne kadar şümûllü ve ne kadar inceden inceye olursa olsun ücretli tarım işçiliğinin ihtiyaçlarına ve değişen istihsal şartlarına cevap vereceğini, hele realitede tatbik kabiliyeti bulabileceğini hiç zannet miyoruz.

Darılmaca yok!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zi açın» nârasını basıyorsun da, gelip burada fabrikanı kurunca gümrüklerinizi kapayın feryadı neden? Serbestii ticaret oluyor da, serbestii rekabet neden olmuyor?..

Şimşek

Mesut bir doğum

Gazetemizin Sivas muhabiri Osman Gülerin 5 Aralık 951 günü bir kız çocuğu dünyaya gelmiştir. Yavruya Olcay adı verilmiştir. Olcaya uzun ömür diler, ana ve babasının mesut bir hayat sürmelerini temenni ederiz.

işçi ücretlerine zam yapmıyan Tunçbilek işletmesi

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

şa ettirmeğe başladı. İşçiler son derece düşük bir ücretle çalışırken «Sosyal masrafların çokluğu» çok makamlara müracaatta bulundularsa da şimdiye kadar müsbet netice alınamadı. Sendikamız bu hususta hâlen mücadelesine devam etmektedir. Parayı pula lüzum görülmeden halledilmesine imkân bulunan ve bizleri mânen pek çok üzen bu vaziyetin mutlaka eskisi gibi kart usulü ile yapılmasını bilhassa müessese müdürümüz ve mıntaka başmüdürümüz ve mıntaka başmühendisimizden istiyoruz. (Y. Ç.)

Otomobil saltanatı

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

işçiler üzerinde çok kötü tesir bıraktı. Bunun üzerine işçiler bir ileri sürülürken 30 bin lira sarfedip havuz inşasına kalkmak işçi ile alay etmekten farksızdır. İşçiler, lüks sevdasından vazgeçilmesini ve ücretlerin arttırılmasını istemektedir. (M. Y.)

iktisadî sefalet

(Baştaarfı 1 inci sayfada)

sek yuf!» diyorlar. Beyaz saçlı âlim: «Yere tükürme!» diyor. Altın gözlüklü doçent: «Temiz hava» tavsiye ediyor. Tecrithaneler, tebhirhaneler, pavyonlar için yüksek mühendisler proje yarışında. Ve hepsi birden arkadan gelecek islimi bekliyorlar: Tahsisat!

Dâva yaralılara yatak,. ölülere toprak değildir baylar! Dâva devrileni değil ayakta duranı devirmemektir. Savaş parolası veremden sonra değil, «veremden önce» olmalıdır. Bunun silâhları da demode, haylî ve lâfzî olamaz. Reel, ilmî, ve mücerreb olması şarttır. Yaralılara ister vitamin, bize de bol, temiz ve ucuz yağ. Yataklar yaralıların olsun: Bize temiz şehir, temiz su ve temiz hava. Sanatoryomlar ve kaloriferli hastahneler onların olsun: Bize rahat ve güneşli bir oda. Ucuz ekmek, temiz süt, bol et ve şeker veriniz.

Devrilene yatak. Fakat ayakta durana da devrilmemek için «dayak» istiyoruz. Gerisi lâf ve güzaftır baylar!

Kömür işçileri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zımken ton başına 30 - 40 kuruş vermektedirler. Bu ücreti kabul etmezsek başka işçiler temin ediyor ve Sendikalı işçileri açıktan bırakıyorlar. Hasta işçiler sigortadan herhangi bir yardım görecek durumda değillerdir. Hastalara Sendika bakmaktadır. Hasta işçileri Belediye hastahanelerine de yatıramıyoruz. Yatak yok diyorlar. Bu durum karşısında ne yapacağımızı şaşırmış vaziyetteyiz.»

Aleko Dulo işçilerine zam

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ması için verdiği karara Sendika yüksek hakem kurulu nezdinde itiraz etmişti. Yüksek hakem kurulu bu itirazı haklı bulmuş ve Aleko Dula kösele fabrkası işçi ücretlerine yüzde kırk zam yapılmasını kesin olarak karar altına almıştır.

Zam, il hakem kurulunun verdiği karar tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Bu kaarr ve sendikanın gayret ve muvaffakiyeti işçileri çok sevindirmiştir.

Haller Meyva ve Sebze Taşıma İşçileri Sendikası Ana Tüzüğü

Madde 1 — Haller Meyva ve Sebze taşıma işçileri sendikası adile bir sendika kurulmuştur.

SENDİKANIN YERİ

Madde 2 — Sendikanın Merkezi Küçükpazar, Çeşme sokak No. 3, Kat 3 tür.

SENDİKANIN AMACI

Madde 3 — Sendika gayri siyasî bir teşekküldür. Amacı üyelerinin hak ve menfaatlerini korumak, mevcut kanunlar dairesinde iktisadî, içtimaî, medenî seviyelerinin yükselmesine çalışmak, üyeleri arasında tesanüt ve her türlü yardımlaşmayı sağlamak ve üyelerini mahkemeler, Devlet daireleri özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmektir.

KURUCULAR

Madde 4 — İsmail Karataş, taşıma işçisi, 1341 doğumlu Türk uyruğu Süleymaniye Siyavuş Paşa sokak No: 34.

Hasan Yılmazer, taşıma işçisi, 1326 doğumlu Türk uyruğu, Unkapanı Tepe başı Şahibeli sokak No: 20.

Sabri Bozkurt, taşıma işçisi, 1322 doğumlu Türk uyruğu. Hacıkadın, Kâtip Çelebi cad. No: 3.

Ahmet Demirsoy, taşıma işçisi, 1338 doğumlu, Türk uyruğu. Küçükpazar, Hacıkadın Mh. Yahya Güzel sok. No: 3.

Ali Kale, taşıma işçisi, 1329 doğumlu, Türk uyruğu. Küçükpazar, Sarıdemir Mh. si. Kutucukar sok. No: 5.

Halil Urşanaş, kolbaşı vekili, 1341 doğumlu, Türk uğruğu. Fatih Malta Çarşısı, Şekerci han, No: 93.

Hüseyin Kuvvetli, taşıma işçisi, 1324 doğumlu, Türk uyruğu. Edirnekapı Şişehane cad. No: 72.

GİRME VE ÇIKMA

Madde 5 — Sendikaya girme şartları şunlardır:

a) 18 yaşını bitirmiş bulunmak,

b) Türk uyruğunda bulunmak,

c) Haysiyet veya namusu muhil veya ağır hapsi müstelzim bir suçtan sanık veya hüküm giymiş bulunmamak ve Memleketin Yüksek menfaatlerini ihlâle saik fikir ve hareketlerle şöhretli olmamak,

d) Fiilen işçi bulunmak,

e) Kuruluş amacını açıklayan beyannamede ve bu tüzükle ona bağlı dahilî talimatnamede gösterilen hususlara uygun harekette bulunmağı kabul etmek.

Madde 6 — Aşağıda yazılı hallerde üyeler sendikadan çıkarılır:

a) Yabancı bir devletin siyasetine; propagandasına, fikir veya yayımına veya gerçekleştirilmesine âlet olanlar,

b) İş kanununun birinci maddesinde yazılı işçi vasfını devamlı surette kaybedenler,

c) Menfaatlere ve Milliyetçiliğe aykırı hareket edenler,

d) Bu tüzük ve buna bağlı dahilî talimatname hükümlerine müstemiren riayet etmiyfenler,

e) Sendikaya vermeyi taahhüt ettiği aidatı özürsüz olarak arka arkaya 3 ay vermiyenler,

f) İşçilik şeref ve haysiyetini kıran fiillerde bulunanlar,

g) Giriş şartlarını gösteren 5 inci maddenin B, C, D, fıkralarındaki durumlarını kaybedenler,

h) Sendikadan ayrılmak istediğini yazı ile bildirenler (Medenî kanunun 63 üncü maddesi mucibince üye istifa tarihinden itibaren 6 ay geçmeden sendikadan ayrılmış sayılamaz)

Madde 7 — 6 ncı maddenin (b) ve (h) fıkralarına gören sendikadan ayrılanlar isterlerse sendikaya ait yardımlaşma sandık ve tesislerile ilgilerini devam ettirebilirler,

Madde 8 — 6 ncı maddenin (a, c, d, ve f) fıkralarında yazılı fiilleri yapanlar hakkında 34 üncü madde gereğince muamele yapılır.

Madde 9 — Her üye dilediği zaman sendikadan çıkabilir.

SENDİKANIN YAPACAGI ve YAPAMIYACAĞI İŞLER

Madde 10 — Hâller meyve ve sebze taşıma işçileri sendikası tüzel kişi olarak genel hükümlere göre haiz olduğu yetkilerden başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde dahi bulunabilir.

a) Üyeleri adına genel sözleşmeler aktetmek.

b) Sendikaya bağlı işçilerle iş verenler arasındaki iş ihtilâflarında yetkili hakem kurullarına ve sair mercilere ihtilâfın konusu hakkında istekte bulunmak,

c) İşverenler sendikaya bağlı işçilerin ücretlerini rayiçten aşağı düşürmek teşebbüsünde bulundukları takdirde toplulukla iş ihtilâfını tetkike yetkili merci ve hakem kurullarına başvurmak,

d) Hastalık, işsizlik, sakatlık, ihtiyarlık ve ölüm halleri için üyeleri ne kanunlarla ve bazı iş yerlerinin hususi yardım hizmetlerile temin edilmekte olan yardımlar dışında yardımlaşma sandıkları kurmak ve üyeleri ve aileleri namına sigorta sözleşmeleri aktetmek,

e) Hizmet akdini ilgilendiren hususlarla genel sözleşmelerden ve meslekin müşterek menfaatlerinden doğan hususlarda ve sigorta haklarının aranmasında hakkını isteyen üyelerine ve mirasçılarına hukukî yardımlarda bulunmak ve bunları temsilen dava açmak ve husumet kabul etmek,

f) İşçi sigortaları kanunu ile İş ve İşçi bulma kurumu kanunu ve Çalışma Bakanlığının kuruluşu hakkındaki kanun hükümlerine göre teşkilatlanan kurullara gönderilecek temsilcilerin seçimlerine iştirak etmek,

g) Üyelerinin ve ailelerinin meslekî ve umumî bilgilerini artıracak ve kültürlerini genişletecek kurslar tertip etmek ve boş zamanlarını iyi geçirmek için imkânlar sağlamak,

h) Çalıştıkları iş yerlerinde mevcut tesislerden ve makinelerden daha iyi faydalanılması ve işçilerin ferdî randımanlarının artırılması için işverenlerle müzakere yapmak ve bunlara faideli tekliflerde bulunmak,

i) Üyeleri ve aileleri yararına istihsal, istihlâk kredi ve yapı kooperatifleri kurmak,

k) Ticarî gayelerle olmamak şartiyl sağlık ve spor tesisleri kurmak ve işletmek,

Madde 11 — Haller Meyva ve Sebze taşıma işçileri sendikası siyasî propaganda ve yayın faaliyetlerile iştigal edemez ve herhangi bir siyasî teşekkülün faaliyetine vasıta olamaz, bu sendika meslekî ve millî bir teşekküldür ve millî menfaatlere aykırı hareket edemez.

Madde 12 — Sendika, gelirlerini bu tüzükte ve buna bağlı talimatnamede yazılı olan yerler dışında bir yere sarf edemez.

Madde 13 — Sendikanın hiç bir yerde şubesi yoktur.

SENDİKANIN TEŞKİLÂTI

Madde 14 — Sendika teşkilâtı şunlardır:

a) Genel kurul,

b) Yönetim kurulu,

c) Denetim kurulu,

d) Haysiyet divanı,

e) Temsilciler,

f) Sendika memur ve müstahdemleri.

GENEL KURUL

Madde 15 — Genel kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yönetim kurulunun çalışma ve hesap raporlarile denetçilerin murakabe raporlarını dinlemek, bunlar üzerinde görüşmek ve karara varmak,

b) Yönetim ve denetim kurulunu bir senelik çalışmalarından ibra etmek,

c) Sendika bütçesini müzakere ve kabul etmek,

d) Yönetim kurulu tarafından Genel kurulun tasvip ve tasdikine sunulan karar ve teklifleri görüşüp karara bağlamak,

e) Üyeler tarafından 20 nci madde gereğince müzakeresi istenilen konuları görüşüp karara bağlamak,

f) Yönetim ve denetim kurulunu ve haysiyet divânını ve yedeklerini seçmek,

g) Gelecek yıl çalışma programında düzeltilmesi istenilen hususlara dair ana hatlar üzerinde yeni Yönetim kuruluna telkinde bulunmak,

h) İşbu tüzüğün 23 üncü maddesine uyularak yapılan teklifler üzerine tüzükte değişiklikler yapmak,

i) Başka sendikalar ile birlik kurmağa veya sendikanın menfaat ve gayesine uygun amaçlar güden diğer dernekler ile iş birliği yapmağa veya bunlar ile Federatif teşekküller vücuda getirmeğe karar vermek,

k) Lüzumu halinde Sendikayı Cemiyetler kanunu ve Medenî kanun hükümleri dairesinde feshetmek.

GENEL KURULUN TOPLANMASI

Madde 16 — Genel kurul sendikaya kayıtlı üyelerden teşekkül eder ve her yıl Eylül ayı içerisinde adî toplantıya çağrılır. Toplantının en az 3 gün evvel, günü, yeri ve saati gündemle beraber Valiliğe ve Çalışma Müdürlüğüne haber verilir ve en az iki gazete ile bir hafta önceden ilân olunur. Toplantıya gelecek üyeler sendika tarafından her üyeye verilmiş Sendika hüviyet cüzdanlarını yetkili memurlara göstermek mecburiyetindedirler.

Madde 17 — Genel kurul toplantısı, ilân olunan ve Valiliğe ve Çalışma Müdürlüğüne bildirilen gün ve saatte ve muayyen yerde yapılır. Müzakerelere başlanabilmesi için Sendikaya kayıtlı üye mevcudunun en az onda birinin toplantıda hazır bulunması şarttır. Oturum, evvelâ Yönetim Kurulu Başkanı veya Başkan vekili tarafından açılarak içtima nisabı anlaşılmak üzere yoklama yapıldıktan sonra mevcut üyeler arasında bir reis, bir reis vekili ve ikiden az olmamak üzere lüzumu kadar kâtip seçilir. Müzakereler bu suretle seçilmiş olan Reis veya Reis vekili tarafından idare olunur. Tutanak ve yazı işlerini de iki kâtipler görürler.

Madde 18 — Nisap mevcut olmamasından veya herhangi bir sebepetn dolayı toplantı geri bırakıldığı takdirde keyfiyet mucip sebeplerle ve gelecek içtimaın günü ve yeri zikredilmek şartile gündemle beraber en az iki gazeteyle bir hafta önceden ilân olunur ve Valiliğe, Çalışma müdürlüğüne bildirilir. Genel kurul toplantısı 20 günden fazla geri bırakılamaz ve ikinci toplantıda nisap mevcut olsun olmasın 17 nci madde gereğince açılarak görüşmelere başlanır.

Madde 19 — Genel kurul toplantısında okunacak olan çalışma ve hesap raporlarile Denetim kurulu raporu ve teklif olunacak bütçe, toplantıdan en az bir hafta önce sendika mümessillerine iş yerlerindeki sendika tahtasına asılmak üzere gönderilir ve sendika merkezinde üyelerin mütalea ve tetkiklerine hazır bulundurulur.

Madde 20 — Genel kurulun müzakere gündemi 15 inci maddenin fıkraları sırasına göre tertip olunur. Gündemde yazılı olmayan konular müzakere edilemez ve gündemin sıra tertibinde değişiklik yapılamaz. Mevcut üyelerin en az 20 de birinin talebi ile gündeme istenilen konular ilâve olunabilir.

Madde 21 — Kararlar Genel kurul toplantısında hazır bulunan üyelerin oy çokluğu ile verilir. Her üye bir oy sahibidir. Oy verecek üyenin oturumda şahsen hazır bulunması şarttır. Hazır bulunmayan üyenin yazı ile veya vekâleten vereceği oy muteber değildir.

OLAĞANÜSTÜ TOPLANTI

Madde 22 — Aşağıda yazılı hallerde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

a) Sendika üyelerinin en az beşte birinin yönetim kuruluna sunulacak yazılı teklifi ile,

b) Denetçiler muamelâtta gördükleri yolsuzlukları genel kurula acele bildirmek mecburiyetini hissettikleri takdirde bunların talebi ile,

c) İdare cihazının toptan istifası halinde 27 nci madde gereğince genel kurul 16 ncı maddede yazılı şartlara riayet olunarak ve mucip sebepler zikredilerek olağanüstü toplantıya çağrılır,

ANA TÜZÜKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI

Madde 23 — Genel kurul toplantısında hazır bulunan üyelerden en az onda birinin yazılı önergesi olmadan ana tüzükte değişiklik yapılması üzerine müzakereye girişilemez. Tüzükte değişiklik yapılabilmesi için toplantıda hazır bulunanların en az dörtte üçü nispetinde oy çokluğu lâzımdır. Yapılan değişiklikler mucip sebeplerile en geç bir hafta içinde Valiliğe ve Çalışma Müdürlüğüne bildirilir.

TUTANAKLAR VE KARARLAR

Madde 24 — Genel kurul müzakere tutanakları reis, reis vekili ve kâtipler tarafından imzalanarak saklanır. Kararlar da ayrıca yazılarak aynı kimseler trafından imza olunup saklanır. Sendika üyeleri her zaman sendika merkezinde bu zabıtları ve kararları tetkik ve mütalea etmek hakkını haizdirler.

SENDİKANIN FESHİ

Madde 25 — Sendika Medenî kanunun 70 inci maddesinde yazıldığı üzere aciz haline düşer veya yönetim kurulunun işbu ana tüzük hükümlerine göre teşkiline imkân kalmazsa kendi kendine münfesih olacağı gibi, genel kurulda alınacak kararlarla kendi kendini dahi feshedebilir.

Sendikanın kendi kendini feshe karar verebilmesi için 16 ncı madde gereğince toplanacak genel kurul üyelerinin en az üçte ikisinin huzuru şarttır. Bu suretle çokluk elde edilemediği takdirde ikinci defa toplanmak için işbu tüzüğün 18 inci maddesine göre üyeler çağrılır. Bu çağrı üzerine toplanacak üyelerin sayısı ne olursa olsun, fesih keyfiyeti görüşülebilir. Ancak bu suretle yapılan toplanma ve görüşme sonunda fesih hakkındaki kararın mevcut üyelerin üçte iki oy çokluğu ile verilmesi şarttır.

Sendikanın feshi kararı yönetim kurulu tarafından 15 gün içinde Valiliğe ve Çalışma Müdürlüğüne bildirilir. Ve bu tebliğlere fesih kararının 2 örneği iliştirilir. Fesih kararı ile beraber genel kurul tarafından bir tasfiye heyeti seçilir. Bu hey'et feshedilen sendikanın menkul ve gayri menkul mallarını paraya çevirerek mevcut paraya ilâve eder. Ve bu parayı üyelerni Sendikaya verdikleri aidat toplamı nisbetinde üyeler arasında taksim ve tevzi eder.

YÖNETİM KURULU

Madde 26 — Yönetim kurulu Sendika üyeleri arasında Genel kurul toplantısında gizli oy ile bir yıl süre için seçilen 7 asil ve 7 yedek üyeden ibaret bir teşekküldür. Bu seçimde en çok oy kazanmış olan üyelerden 14 ü aldıkları oy adedine göre derecelere sıralanıp en çok oy alandan itibaren başlanarak ilk 7 kişi aslî üye ve onlardan sonra gelen 7 si de yedek üye olarak kabul ve ilân olunurlar.

Yönetim kurulu aslî üyelerden birinin vefatı veya istifası halinde yerine yedeklerden en çok oy almış olanı getirilir. Ve her açık vukuunda ayni minval üzere hareket olunur. Müteaddit yıllar arka arkaya yönetim kurulu üyeliğine seçilmek caiz olduğu gibi, bir defa seçilmeyen üyenin müteakip yıllardan birinde yönetim kuruluna üye seçilmesinde de bir mâni yoktur.

Madde 27 — Yönetim kurulu aslî üyelerinin toptan istifası halinde genel kurul yeni bir yönetim kurulu seçmek üzere olağanüstü toplantıya çağırılır, davet yönetim kurulu yedek üyeleri tarafından 16 ncı maddeye göre yapılır. Bu takdirde 26 ncı maddeye göre mevcut yedek üyeler aslî üyeler yerine geçip 7 aslî ve 7 yedek üyeyi dolduracak sayıda üye için seçim yapılır.

Yönetim kurulu aslî üyelerinin yedeklerile beraber toptan istifası halinde haysiyet divânı tarafından ve bütün idare cihazının istifası halinde sendika üyelerinden 7 kişi tarafından 16 ncı madde gereğince olağanüstü toplantıya çağırılır. Genel kurul toplanıp yeni yönetim kurulunu seçinceye kadar mallarını idare etmek ve menfaatlerini korumak için bu 7 kişi tarafından Medenî Kanunun 377 nci maddesi gereğince kayyum sıfatını haiz bir veya birkaç kişi tayin edilmek üzere mahallî sulh yargıçlığına baş vurulur. Genel kurulun olağanüstü toplantısında seçilen yeni yönetim kurulu sendikanın idaresini ve mallarını bu kayyumlardan devir alır.

Madde 28 — Yönetim kurulu kendi üyeleri arasından bir başkan, bir başkan vekili, bir kâtip, bir sayman, ve bir veznedar seçer. Ve seçilen kimseler adları, soyadları, işleri, ev ve iş adreslerile seçimden sonraki 7 gün içinde Valiliğe ve Çalışma Müdürlüğüne bildirilir. Bu kimselere sıfatlarını gösterir birer hüviyet varakası verilir.

Madde 29 — Sendikayı ancak yönetim kurulu başkanı veya toplu olarak yönetim kurulunun kendisi temsil edebilir. Yönetim kurulu kendi âzasından bir veya birkaçına temsil yetkisi verebilir.

(Devamı var)

İŞÇİ HAKKI

Haftalık Siyasî Müstakil Gazete

Gönderilen yazılar geri verilmez.

⁂

Yıllık abonesi 520 kuruş
Altı aylık 260 »

⁂

İlân Tarifesi

Başlık	20.00 lira
Resmî ilânların bir santimi:	2.00 »
Kongre ilânları	7.50 »

⁂

Doğum, nişan, düğün ve ölüm ilânlarından hiç bir ücret alınmaz.

Basıldığı yer:
Şaka Matbaası